

# **ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ҮРӘЗМӘТ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫң IV ЧАКЫРЫЛЫШ XXXIX УТЫРЫШЫ**

Үрәзмәт авылы

2023 ел 23 декабрь

## **КАРАР № 61**

### **«Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы Үрәзмәт авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы Үрәзмәт авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Мәслим муниципаль районы Үрәзмәт авыл жирлеге Советының 2019 елның 25 октябрендәге 1 номерлы каары белән расланган «Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы Үрәзмәт авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставына тубәндәгэ үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә:

#### **1) Уставның 1 статьясындагы 1 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«1. «Мәслим муниципаль районы» муниципаль берәмлекенә «Мәслим муниципаль районы» муниципаль берәмлекенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнән территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында «2005 елның 31 гыйнварындагы 30-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән авыл жирлеге статусы бирелгән.»

#### **2) Уставның 5 статьясындагы 1 өлешенең 14 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:**

«14) балалар һәм яшьләр белән эшләү чарапарын оештыру һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэммин итү һәм яклау чарапарын эшләү һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буенча муниципаль программалар эшләү һәм гамәлгә ашыру, жирлектә яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруны оештыру һәм гамәлгә ашыру;».

#### **3) Уставның 6 статьясындагы беренче абзацына тубәндәге эчтәлекле 16, 17 һәм 18 пунктлар өстәргә:**

«16) алкоголь, наркотик яисә башка агулы матдәләр кулланудан исереклек халәтендә булган затларга ярдәм курсәту чарапарын гамәлгә ашыру».

17) полициянең участок вәкаләтлесе вазифасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына күрсәтелгән вазифаны биләү чорына торак бина бири;

«18) алкоголь, наркотик яисә башка агулы матдәләр кулланудан исереклек халәтендә булган затларга ярдәм курсәту чарапарын гамәлгә ашыру».

#### **4) Уставның 14 статьясындагы 3 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин:

1) торак пунктта торак пункт чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча (муниципаль район), аның составына күрсәтелгән торак пункт керә, ул күрсәтелгән торак пункт территориясен башка торак пункт (муниципаль район)территориясенә кертүне үздә тота;

2) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча гражданнар жыене тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

3) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи торак пункте, әгәр сайлау хокукуна ия булган торак пункте яшәүчеләрнең саны 100 дән артык кеше тәшкил итсә, торак пунктның вәкиллекле органын төзү, аның саны һәм вәкаләтләре срокы мәсьәләсе буенча гражданнар жыене гамәлгә ашыра;

4) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыене тарафыннан гражданнар акчасын керту һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

5) жирлек, шәһәр эчендәге район, федераль әһәмияттәге шәһәр эче территориясе, муниципаль округ, шәһәр округы составына керә торган яки муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан торак пунктта шушы торак пункт территориясенә гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча;

6) инициативалы проектларны тәкъдим итү, әзерләү, сайлап алу һәм тормышка ашыру мәсьәләләре буенча муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыене тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә»;

7) жирлек, шәһәр эчендәге район, шәһәр эче территориясе составына керә торган торак пункт территориясе өлешендә Россия Федерациясе субъекты законы нигезендә федераль әһәмияттәге шәһәр, муниципаль округ, шәһәр округы яки муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан торак пункт территориясенең шушы өлешендә гражданнарның үзара салымы чараларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча;

8) авылара территориядә урнашкан торак пунктта яңа төzelгән жирлек булдыру турында халық инициативасын күрсәту максатларында, шулай ук яңа төzelгән жирлектә, әгәр аның сайлау хокукуна ия халкы саны 300 кешедән артмаса, яңа төzelгән жирлекнең жирле үзидарә органнары структурасын билгеләү мәсьәләсе буенча;

9) авыл халкының тыгызлығы түбән булган территориядә яки авыр барып житүле урында урнашкан торак пунктта, әгәр авыл жирлегендә халық саны 100 кешедән артмаса, торак пунктны бетерү мәсьәләсе буенча;

10) авыл торак пункттында авыл торак пункттың старостасы кандидатурасын күрсәту мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча.»;

11) авыл торак пункттында гражданнар жыене шулай ук муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда конкурс уздырганда конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәту максатларында да үткәрелергә мөмкин.».

5) Уставның 14 статьясындагы 14 өлешендәге өченче абзацны яңа редакциядә бәян итәргә: «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган гражданнар жыене анда сайлау хокукуна ия булган торак пунктта (яки аның территориясенең бер өлешендә) яки торак пунктта яшәүчеләрнең яртысыннан артығы катнашырга хокуклы. Әгәр торак пунктта сайлау

хокуқына ия булган әлеге торак пунктта яшәүчеләрнең яртысыннан артығының берьюлы бергә булу мөмкинлеге булмаса, әлеге Уставка ярашлы рәвештә гражданнар жыенның Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Үрәзмәт авыл жирлеге торак пунктларында гражданнар жыенның әзерләү һәм үткәру тәртибе турындагы Нигезләмәдә расланган тәртиптә уздыру турында Карап кабул ителгән көннән алыш бер айдан да артмаган вакытта гражданнар жыенын этаплап үткәрелә. Шул ук вакытта әлегрәк гражданнар жыенның катнашкан затлар тавыш бирүдә катнашуның алдагы этапларында катнашмый.

**6) Уставның 14 статьясын тубәндәгө эчтәлектәге 15 өлеш белән тулыландырырга:**

«15. Гражданнарның жыенни торак пункт территориясенең әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләссе буенча жирлек составына керүче торак пункт территориясенең бер өлешендә үткәрелергә мөмкин.

Мондый жыен Үрәзмәт авыл жирлеге Советы тарафыннан торак пункт территориясенең тиешле өлешендә кимендә 10 кеше яшәгән төркем инициативасы белән чакырыла.

Гражданнар жыенни үткәрелә торган торак пункт территориясе чикләре, жирле әһәмияттәге тиешле мәсьәләләрне хәл итүдә торак пункт территориясенең күрсәтелгән өлешендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләре бердәмлеке критерийларыннан чыгып, Үрәзмәт авыл жирлеге Советы карары белән билгеләнә..».

**7) Уставның 16 статьясындагы 9 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«9. Территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыручи гражданнар жыелышының, конференциясенең аерым вәкаләтләренә тубәндәгеләр керә:

- 1) территориаль иҗтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү;
- 2) территориаль иҗтимагый үзидарә уставын кабул итү, аңа үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту;
- 3) территориаль иҗтимагый үзидарә органнарын сайлау;
- 4) территориаль иҗтимагый үзидарә эшчәнлегенең төп юнәлешләрен билгеләү;
- 5) территориаль иҗтимагый үзидарә керемнәре һәм чыгымнары сметасын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;
- 6) территориаль иҗтимагый үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы хисапларны карау һәм раслау;
- 7) инициативалы проект турында фикер алышу һәм аны хуплау мәсьәләссе буенча карар кабул итү».

**8) Уставның 16 статьясына тубәндәгө эчтәлекле 10.1 өлеш ёстәргә:**

«10.1. Территориаль иҗтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициативалы проектны тәкъдим итәргә мөмкин»;

**9) Уставның 16.1 статьясындагы 5 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«5. Авыл торак пунктның старостасы үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү ечен:

- 1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;
- 2) халык белән хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданнар жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу аша, мондый чараплар нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукий актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән мөрәҗәгатьләр һәм тәкъдимнәр жибәрә;
- 3) жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча авыл

торак пункты халкына мәгълүмат бирә, шулай ук аларны жирле үзидарә органнарыннан алынган башка мәгълүматка житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами тыңлаулар һәм ижтимагый фикер алышулар оештыруда һәм уздыруда, аларның нәтижәләрен авыл торак пунктynда халыкка игълан итүдә ярдәм итә;

5) авыл торак пунктynда яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект керту инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы;

6) Россия Федерациясе субъекты Законына ярашлы рәвештә муниципаль берәмлек уставында һәм (яки) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый актында каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.».

#### **10) Уставның 19 статьясындагы 10 өлешен түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:**

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе жирлек Советы раслаган гавами тыңлаулар турындагы нигезләмә белән билгеләнә һәм жирлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан ук таныштыруны, шул исәптән аны жирле үзидарә органының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру юлы белән яки жирле үзидарә органының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән, әгәр жирле үзидарә органының үз эшчәнлеге турында мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә, Татарстан Республикасының рәсми сайтында яисә муниципаль берәмлекнәң рәсми сайтында "Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмattan файдалану мөмкинләгө турында" 2009 елның 9 февралендәгө 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып, алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән таныштыруны, шул исәптән аны жирлек кешеләренең рәсми сайтында тәкъдим итү мөмкинлеген, рәсми рәвештә кабул ителгән каарларны, шул исәптән гавами тыңлауларда, аларны ачык рәвештә бастырып чыгару буенча тәкъдимнәрен житкерүне (шул исәптән, аларны гавами тыңлауларны да) тәэмmin итүне күздә тотарга тиеш.

Район Советы раслаган гавами тыңлаулар турындагы нигезләмәдә район халкының муниципаль хокукый акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен керту мөмкинлеген тәэмmin итү өчен материаллар һәм мәгълүмат урнаштыру, шулай ук район халкының ачык тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтынң мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану таләпләрен үтәү белән "Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы" федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

#### **11) Уставның 19 статьясындагы 11 өлешен түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:**

«11. Генераль планнар проектларына, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектларына, территорияне планлаштыру проектларына, территорияләрне ызанлау проектларына, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектларына, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертуне күздә totkan проектларны, жир кишәрлекеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы каарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнен чикле

параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бири турындағы караптар проектларына, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару буенча расланган кагыйдәләр булмаганды, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән бер төрен үзгәрту мәсьәләләренә кагылган сораулар, Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән нигезләмәләрне исәпкә алыш, шулай ук ижтимагый фикер алышуларга чыгарылырга мөмкин .

**12) Уставның 20 статьясындагы 1 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне тикшерү, жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарә вазыйфаи затлары эшчәнлеге турында халыкны мәгълүматлаштыру, инициатив проектлар көртү һәм аларны карау, территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләрен тикшерү өчен муниципаль берәмлек территориясендә гражданнар жыеннары үткәрелергә мөмкин».

**13) Уставның 20 статьясындагы 4 өлешенә түбәндәге эчтәлекле абзац естәргә:**

«Инициативалы проектларны көртү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны көртү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыенны билгеләү һәм үткәрү тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.».

**14) Уставның 22 статьясындагы 2 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«2. Гражданнардан сораштыруда сайлау хокуқына ия жирлек халкы катнашырга хокуклы. Инициатив проектны хуплау турында гражданнарның фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда 16 яшкә житкән муниципаль берәмлек яки аның инициатив проектны гамәлгә ашырырга тәкъдим ителгән өлеше халкы катнашырга хокуклы.».

**15) Уставның 22 статьясындагы 3 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт естәргә:**

«3) жирлектә яки аның инициатив проектны гамәлгә ашырырга тәкъдим ителгән өлешендә яшәүче уналты яше тулган кешеләрне – әлеге инициатив проектны хуплау турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен»;

**16) Уставның 22 статьясындагы 5 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«5. Гражданнарны сораштыру билгеләү турындағы карар жирлек Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнар арасында сораштыру үткәрү өчен жирлекнең «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайты файдаланылырга мөмкин. Авыл жирлеге Советының гражданнарны сораштыру билгеләү турында норматив хокукый актында түбәндәгеләр билгеләнә:»;

1) сораштыру уздыру датасы һәм сроклары;

2) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган сорауны (сорауларны) формулаштыру турында;

3) сораштыру үткәрү методикасы;

4) сораштыру кәгазенең формасы;

5) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны;

6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтыннан файдаланып, гражданнар арасында сораштыру уздырган очракта сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе»;»

**17) Уставның 22 статьясындагы 7 өлешенең 1 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:**

«1) жирлек бюджеты акчалары исәбеннән - жирлекнең жирле үзидарә органнары яисә муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча сораштыру уздырганда;».

**18) Уставның 28 статьясына түбәндәге эчтәлекле 4.1 өлешне естәргә:**

Совет депутатына үз вәкаләтләрен дайми булмаган нигездә гамәлгә ашыру өчен, айга алты эш көне дәвамында эш урынын (вазифасын) саклау гарантияләнә.

**19) Уставның 28 статьясындагы 7.2 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«7.2. Үз чыгымнары, шулай ук тормыш иптәше һәм балигъ булмаган балаларының жир кишәрлеге, башка күчесез милек объекты, транспорт чарасы, кыйммәтле көгазыләр (оешмаларның устав (склад) капиталында катнашу өлеше, пайлар) сатып алу буенча һәр килешү буенча календарь мәгълүматларны тапшыру елына кадәр (алга таба - хисап чоры), әгәр мондый килешүләрнәң гомуми суммасы әлеге кешенең һәм аның хатынының (тормыш иптәшенең) хисап чорына кадәрге соңғы өч елдагы гомуми кеременнән һәм бу килешүләр төзелгән акча алу чыганаклары турында артық булса.».

20) 7.3 нче өлештә., 28 уставның 7.4 статьясында "Президент" сүзен "Башлык (Рәис)" сүзе белән алыштырырга

**21) Уставның 28 статьясындагы 7.5 өлешен үз көчен югалткан дип танырга.**

**22) Уставның 38 статьясындагы 1 өлешенең 7 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:**

«7) Россия Федерациясе граждандылыгын яки чит ил дәүләте граждандылыгын туктату - Россия Федерациясе халықара килешүендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил дәүләте граждандылыгы булу яисә Чит ил дәүләте территориясендә дайми яшәү хокуқын раслаучы башка документ Россия Федерациясе гражданы яисә Россия Федерациясе халықара килешүе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы булырга хокуклы, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүендә башкасы каралмаган булса;».

**23) Уставның 44 статьясындагы 1 өлешенең 9 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:**

«9) чит ил гражданинына жирле үзидарә органнарына сайланырга хокук биргән Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнаша торган чит ил гражданлыгы яки Россия Федерациясе граждандылыгы туктатылу, Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайлану хокукуы булган чит ил гражданиның яки Россия Федерациясе гражданиның чит ил территориясендә дайми яшәүгә хокуқын раслыг торган башка документ яки яшәүгә хокук яки чит ил гражданлыгы булу (Россия Федерациясе халықара шартнамәсе белән башкасы каралмаган очракта);»;

24) 44 статьяның 5 өлешендә «Президент» сүзен «Башлык (Рәис)» сүзенә алмаштырырга.

**25) Уставның 45 статьясындагы 1 өлешенең 1,2 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:**

«1) федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, яклар конфликтын булдырмау һәм (яисә) җайга салу чараларын затның күрмәве;

«2) граждан хезмәткәрләре тарафыннан үз керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре турында, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, тулы булмаган белешмәләр яки белә торып дөрес булмаган белешмәләр тапшыру ;»;

**26) Уставның 45 статьясындагы 2 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«2. Муниципаль вазыйфаны биләүче кеше, аңа буйсынган кешенең мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерә ала торган шәхси мәнфәгатьләре барлыкка килүе турында белгән кеше, шулай ук муниципаль вазыйфаны биләгән кеше мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм (яки) җайга салу буенча чаралар

күрмәгән очракта, ышанычын югалту сәбәпле, эштән азат итепергә (вазыйфасыннан азат итепергә) тиеш, аның яғы-аңа буйсынган кеше, федераль законнар белән билгеләнгән очраклар.».

**27) Уставның 51 статьясындагы 3 өлешенен икенче абзацын яңа редакциядә бәян итәргә:**

«Жирлекнең сайлау комиссиясе тәкъдимнәр нигезендә формалаша: Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасында, Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын бүлүгә рәхсәт итепергән кандидатлар исемлеген тәкъдим иткән сәяси партияләр; «Дәүләт депутатларын сайлау турында» 2005 елның 18 маендан 51-ФЗ номерлы Федераль законның 821 статьясы нигезендә депутат мандатларын тапшырган кандидатларның федераль исемлеген тәкъдим иткән сәяси партияләр Россия Федерациясе Федераль Жынысы Думасы»; Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 971 статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлеген тәкъдим иткән сәяси партияләр; башка сәяси партияләр һәм башка ижтимагый берләшмәләр; яшәү, эшләү, хезмәт итү, уку урыны буенча сайлаучылар жыеннары; элеккө состав җирлекенең сайлау комиссиясе; Татарстан Республикасы Узәк сайлау комиссиясе; территориаль сайлау комиссиясе.».

**28) Уставның 55 статьясындагы 3 өлешенен 9 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:**

«9) Россия Федерациясе гражданлыгы яки чит ил гражданына муниципаль хезмәттә булу хокукуы бирүче Россия Федерациясенең халықара килешүенендә катнаша торган чит дәүләт гражданлыгы туктатылу турында муниципаль хезмәткәргә билгеле булган көнне, әмма туктатылган көннән алып биш эш көннәннән дә соң булмаган вакыт аралыгында, Россия Федерациясе гражданлыгы яки чит ил гражданына муниципаль хезмәттә булу хокукуы бирүче Россия Федерациясенең халықара килешүенендә катнаша торган чит дәүләт гражданлыгы туктатылу турында эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) язмача формада хәбәр итәргә»;

**29) Уставның 55 статьясындагы 3 өлешенә тубәндәге эчтәлекле 9.1 пунктын өстәргә:**

«9.1) чит дәүләт гражданлыгы алу яки чит илдә яшәүгә рәхсәт алу яисә чит дәүләт территориясендә гражданинның дайими яшәү хокукуын раслый торган башка документ алу турында муниципаль хезмәткәргә билгеле булган көнне, әмма бу хакта билгеле булган көннән алып биш эш көннәннән дә соң булмаган вакытта чит дәүләт гражданлыгы алу яки чит илдә яшәүгә рәхсәт алу яисә чит дәүләт территориясендә гражданинның дайими яшәү хокукуын раслый торган башка документ алу турында эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) язмача формада хәбәр итәргә».

**30) Уставның 69 статьясындагы 2 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«2. Прокурор үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру барышында гамәлдәгә норматив хокукий актларны камилләштерү кирәклеген билгеләгендә, закон чыгару инициативасы хокукуна ия булган закон чыгару органнарына законнарны һәм башка норматив хокукий актларны үзгәртү, тулыландыру, гамәлдән чыгару яки кабул итү турында тиешле һәм тубән дәрәҗәдәге тәкъдимнәр кертергә хокуклы.»

**31) Уставның 69 статьясындагы 4 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«4. Эшмәкәрлек эшчәнлеге һәм башка икътисади эшчәнлек субъектлары өчен яңа мәжбүри таләпләр, инвестиция эшчәнлеге субъектлары өчен яңа бурычлар билгели торган яки муниципаль норматив хокукий актлар белән элек каралган мәжбүри таләпләрне, бурычларны үзгәртә торган муниципаль норматив хокукий актлар проектлары, законнар белән каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы законы нигезендә муниципаль норматив-хокукий актлар белән билгеләнгән тәртиптә җирле үзидарә органнары тарафыннан жайга салу

йогынтысы яғыннан бәяләнергә мөмкин.

1) жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләүче, үзгәртүче, туктатып торучы, гамәлдән чыгаручы Жирлек Советы норматив хокукий актлары проектлары;

2) бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган Жирлек Советы норматив хокукий актлары проектлары;

3) гадәттән тыш хәлләр режимнары гамәлдә булган чорга табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү максатыннан эшләнгән норматив хокукий актлар проектлары».

**32) Уставның 72 статьясына түбәндәге эчтәлекле 12 өлешне өстәргә:**

«12. "Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында" кабул ителгән көннән алып 10 эш көне эчендә муниципаль норматив хокукий актны рәсми бастырып чыгарган (игълан иткән) очракта ([PRAVO.TATARSTAN.RU](http://PRAVO.TATARSTAN.RU)) аны вәкаләтле органга жибәру таләп ителми.»

**33) Уставның 79 статьясындагы 3 өлешен үз көчен югалткан дип танырга.**

**34) Уставның 88 статьясындагы 2 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:**

«2. Жирлек уставы, жирлек Советының жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы каары дәүләт теркәве узгандан соң рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм алар рәсми басылып чыккандан соң (халыкка житкерелгәннән) үз көченә керә. Жирлек башлыгы теркәлгән жирлек уставын, жирлек Советының жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы каары муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан "Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәве турында" 2005 елның 21 июләндәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр керту турында хәбәрнамә көрән көннән алып жиде көн эчендә бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә) тиеш.

2. Өлеге каарны законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт тарафыннан теркәү уздыру өчен жибәрергә.

3. Өлеге каарны Үрәzmәt авыл жирлеге мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә), шулай ук Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында <https://muslumovo.tatarstan.ru/> һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында урнаштырырга <https://pravo.tatarstan.ru/>.

4. Өлеге каар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә.

**Мөслим муниципаль районы  
Үрәzmәt авыл жирлеге башлыгы**



**Ә.Г.Закирҗанов**